Stockholms läns landsting

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2015-05-20

LS 2015-0378

Landstingsstyrelsen

Skrivelse från Michel Silvestri (MP) angående energieffektivisering av landstingets fastigheter och anläggningar

Föredragande landstingsråd: Paul Lindquist

Ärendebeskrivning

Michel Silvestri (MP) har lämnat en skrivelse till landstingsstyrelsen utifrån rapporten från landstingsrevisorernas granskning av Locum AB:s arbete med energieffektivisering.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen besluta

att anse skrivelsen besvarad.

Landstingsrådsberedningens motivering

Energieffektivisering är ett område som behöver arbetas med systematiskt och långsiktigt. Samtidigt som alliansen arbetar aktivt tillsammans med Locum med energieffektiviseringen finns det områden som kan förbättras. Flera av landstingets fastigheter har nått sin tekniska livslängd och är därför föremål för om-, ny- och tillbyggnationer. Det är ett ypperligt tillfälle att genomföra energieffektiviserande åtgärder. Dessa åtgärder kan direkt och över tid inte bara minska energiåtgången i fastigheterna och på så sätt nå de mål som landstinget har beslutat, utan även sänka driftskostnaderna.

Energieffektiviseringsarbetet i landstingets fastigheter är ett högprioriterat område. Det är viktigt att delmål för verksamheterna tas fram som gynnar arbetet för långsiktig hållbar energieffektivisering.

Alliansen har tidigare och kommer fortsatt att arbeta aktivt gällande energiförbrukningen i landstingets fastigheter. Arbetet med att se över och

minska energikonsumtionen sker nära källan och i samarbete med hyresgästerna.

Den största möjligheten till förnyelsebar fastighetsnära energiproduktion är solenergiproduktion och planerna för att installera solceller på landstingets sjukhus tak fortsätter. Planen är att de första anläggningarna ska börja byggas i slutet av detta år.

Alliansen vill tillvarata de möjligheter som sjukhustak och kollektivtrafikdepåer innebär för att minska behovet av köpt el och anpassa Stockholms län för att möta framtidens klimatutmaningar. Regeringen har dock i vårpropositionen lagt fram ett förslag på att större solcellsanläggningar ska beskattas. Detta leder till att de förväntade energieffektiviseringarna tar längre tid att betala sig ekonomiskt.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 23 april 2015
Skrivelse från Michel Silvestri (MP) den 3 mars 2015

Torbjörn Rosdahl

Paul Lindquist

Carl Rydingstam

Landstingsstyrelsens förvaltning
SLL Strategiska fastighetsfrågor och investeringar

Handläggare:
Marit Brusdal Penna

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2015-04-23

LS 2015-0378

Ankom
Stockholms läns landsting
2015 -04- 30
Dnr LS 2015-0378
Rotel VL

Landstingsstyrelsen

Skrivelse från Michel Silvestri (MP) angående energieffektivisering av landstingets fastigheter och anläggningar

Ärendebeskrivning

Michel Silvestri (MP) har lämnat en skrivelse till landstingsstyrelsen utifrån rapporten från landstingsrevisorernas granskning av Locum AB:s arbete med energieffektivisering.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 23 april 2015
Skrivelse från Michel Silvestri (MP) den 3 mars 2015

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att anse skrivelsen besvarad.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Michel Silvestri (MP) efterfrågar i en skrivelse till landstingsstyrelsen svar på ett antal frågor kring Locum AB:s arbete kring energieffektivisering av landstingets fastigheter och anläggningar.

Locum AB arbetar aktivt med frågan om energieffektiviseringar och bedömer sig komma följa de lagkrav som ställs samt kommer att kunna införa så kallade gröna hyresavtal under 2015.

Bakgrund
Michel Silvestri (MP) har lämnat en skrivelse till landstingsstyrelsen utifrån rapporten från landstingsrevisorernas granskning av Locum AB:s arbete med energieffektivisering. Landstingsstyrelsen beslutade den 3 mars 2015 att lämna skrivelsen till landstingsstyrelsens förvaltning för beredning.

Silvestri önskar svar på följande frågor:
- Avser alliansen att agera mer konkret när det gäller energiförbrukningen i landstingets fastigheter?
- Hur skapas tydliga incitament för hyresgästerna i landstingets fastigheter att bidra till energieffektiviseringar av verksamheten?
- Genomför Locum AB systematiskt Life Cycle Cost (LCC)-analyser av alla renoveringar och nybyggnationer?
- Hur säkerställs att landstinget och Locum AB hinner genomföra lagstadgad energikartläggning av hela fastighetsbeståndet till senast 5 december 2015?
- Om ovan nämnda energikartläggning inte hinner genomföras, vilket vitesbelopp riskerar då landstinget och/eller Locum att drabbas av?
- Med tanke på att kyla inte omfattas av det övergripande målet i Miljöutmaning 2016; Kommer kyla framöver inkluderas i beräkningar och målsättningar för energieffektivitet?
- När kommer Locum AB lämna begreppet kWh/kvadratmeter förvaltad bruttoarea (BTA) och anpassa sig till det begrepp som SKL använder för jämförelse mellan landsting/regioner: kWh/kvadratmeter BRA (bruksarea).

Överväganden
I aktuellt förslag på inriktning i landstingets nya miljöprogram föreslås att energieffektiviseringsarbetet i fastigheter prioriteras och att verksamhetsanpassade delmål tas fram.

Locum AB erbjuder idag kunderna energironder vilket innebär att en energicontroller tillsammans med en verksamhetsföreträdare går igenom en avdelning och noterar förslag på åtgärder som kan göras. Det som idag är svårt att göra är mätning av den verksamhetsel som en verksamhet använder. Pilotprojekt genomfördes för ett antal år sedan för att se förutsättningar och kostnader för att i ena fallet på sjukhusövergripande nivå mäta verksamhets- respektive fastighetsel separat och i andra fallet att mäta elanvändningen på avdelningsnivå. Kostnaden för att installera och följa upp mätarna som krävdes för att mäta på avdelningsnivå blev mycket höga varför beslut fattades att välja alternativet att istället separera elanvändningen på övergripande nivå.

För att än bättre involvera kunderna i energieffektiviseringsarbetet pågår arbete med att ta fram så kallade gröna hyresavtal. Målet är att avtal ska kunna börja tecknas under 2015. I detta arbete har utgångspunkt varit Sveriges kommuner och landstings (SKL) skrift avseende gröna hyresavtal som togs fram inom SKL:s FoU-fond för fastighetsfrågor och där även Locum AB deltog i arbetet.

Ett grönt hyresavtal är en överenskommelse mellan hyresvärd och hyresgäst om att åtgärder ska vidtas för att bibehålla eller förbättra lokalens miljömässiga prestanda. Energirelaterade frågor ingår alltid, ofta kompletterade med åtaganden avseende inomhusmiljö, materialval och avfallshantering liksom informations- och utbildningsinsatser.

Locum AB har rutiner och mall för redovisning av Life Cycle Cost (LCC)-beräkningar. Bolaget har inte själva de program som används för analyser och simuleringar utan dessa finns hos de konsulter som anlitas. Resultatet av simuleringarna redovisas i LCC-mallen för att säkerställa så att rätt antagande gjorts och att jämförelsen är rättvisande.

I lagen (2014:266) om energikartläggning i stora företag står bland annat följande:

3 §
I stora företag ska en energikartläggning göras senast den 5 december 2015 och därefter minst vart fjärde år efter den föregående.

4 §
I stora företag som har ett miljöledningssystem eller ett energiledningssystem behöver inte en energikartläggning enligt 3 § göras om

1. systemet har certifierats enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till denna lag, och
2. det inom systemet krävs att en energikartläggning motsvarande kartläggningen i 6 § och i anslutande föreskrifter ska göras.

6 §
En energikartläggning ska omfatta en ingående översyn av energianvändningen i företaget och förslag på kostnadseffektiva åtgärder såväl för att spara energi som för att effektivisera energianvändningen.

Enligt Energimyndigheten ska genomförande av den nya lagen ske i tre steg:

- Företag ska senast den 5 december 2015 ha rapporterat om verksamheten omfattas av lagen och vilka delar av verksamheten som ska energikartläggas.
- I ett andra steg ska företagen rapportera att de kontrakterat certifierad energikartläggare och att alla relevanta underlag för att planera och genomföra energikartläggningen har tagits fram.

- I ett tredje steg ska företagen rapportera in uppgifter från själva energikartläggningen till Energimyndigheten.

Locum AB:s tolkning av lagen är att bolaget inte behöver göra alla energikartläggningar före den 5 december 2015. Detta utifrån att det finns ett certifierat miljöledningssystem där energikartläggningar ingår. Ledningssystemet kommer under våren 2015 kompletteras med ännu tydligare beskrivning över hur energikartläggningar ska genomföras. I arbetet kommer kontroll ske så att de krav som står i Förordning (SFS 2014:347) om energikartläggning i stora företag tas med i rutiner samt ställs på de konsulter som ska handlas upp för genomförandet av energikartläggningarna.

Det Locum AB tolkar kommer att krävas till den 5 december 2015 är att miljöcertifieringen ska redovisas tillsammans med rutiner för energikartläggningsarbetet. Fortsatt bevakning av de förtydliganden som ska komma från Energimyndigheten kommer ske för att säkerställa att rätt tolkning gjorts. Bollagetas företagsjurist deltar även i ett samarbete med Sveriges kommuner och landsting där frågan diskuteras.

Enligt Lagen kan tillsynsmyndighet förena ett föreläggande med vite, det finns dock inga fastställda belopp.

När det gäller kyla har Locum AB lyft fram att kyla bör komma med i det nya miljöpolitiska programmet som är under framtagande. Behovet av kyla kommer öka framöver, både utifrån klimatförändringar med fler varma perioder och utifrån verksamhetskrav. Därför bör eventuellt mål styra mot effektivitet, inte minskad användning.

Locum AB redovisar nyckeltal per Atemp (definieras som den golvarea i temperaturreglerade utrymmen som är avsedd att värmas till mer än 10C och som är begränsad av klimatskärmens insida) som blir samma yta som bruksarea (BRA) när bruttoarea (BTA) räknas om enligt Energimyndighetens definitioner och omräkningstal. Orsaken till att Atemp valts är att energideklarationer ska redovisas enligt Atemp samtidigt som jämförelse kan göras med andra landsting som redovisar energianvändning per BRA.

Med hänvisning till ovanstående föreslår förvaltningen att skrivelsen ska anses besvarad.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Marit Brusdal Penna
Direktör Strategiska
fastighetsfrågor och investeringar

Stockholms läns landsting

LANDSTINGSSTYRELSEN
Miljöpartiet de gröna

SKRIVELSE

2015-03-03

Ankom
Stockholms läns landsting
2015 -03- 03
Dnr LS 2015-0378

Skrivelse av Michel Silvestri (MP) angående Energieffektivisering av landstingets fastigheter och anläggningar

Miljöpartiet har med behållning tagit del av landstingsrevisorernas granskning av Locums arbete med energieffektivisering. Rapporten belyser på ett förtjänstfullt sätt de brister som finns för närvarande.

Energikostnaderna står, enligt revisorernas rapport, för ca 7-10 procent av sjukvårdslokalernas hyreskostnader, givet att Locum förvaltar en fastighetsyta på över 2 miljoner m² så blir energikostnaderna sammanlagt mycket stora belopp för landstinget. Revisorerna konstaterar att SLL, jämfört med andra landsting, har en hög energiförbrukning, vilket minskar landstingets trovärdighet inom miljöarbetet trots att vi i många andra delar har ett ambitiöst miljöarbete.

Det finns ett behov av att sätta fokus på hur hela landstinget systematiskt arbetar med energieffektivisering och med att utveckla långsiktigt övergripande mål.

Ett konkret exempel där det systematiska arbetet brister är att de flesta av Locums hyresgäster debiteras en varmhyra, vilket innebär att de sällan kan se sin energiförbrukning och inte kan påverka sin elkostnad. Det finns därmed inga tydliga incitament för hyresgästerna att minska energianvändningen i verksamheten. Locum bör få ett tydligt uppdrag att involvera sina hyresgäster i arbetet med energieffektivitet.

Genom att genomföra Life Cycle Cost (LCC)-analyser av investeringar blir nyttan av energieffektivisering tydlig. Det är därför eftersträvansvärt att Locum genomför LCC-analyser av alla renoveringar och nybyggnationer.

Enligt Lagen om Energikartläggningar i stora företag (2014:266) ska landstinget genomföra en energikartläggning av hela fastighetsbeståndet senast den 5 december 2015. Landstingets revisorer anför att Locum tvärt emot lagstiftningen har som ambition att genomföra energikartläggningar på endast 20 procent av fastinghetsbeståndet under 2015. Detta kan i värsta fall leda till att Locum riskerar vite.

Kylning ingår inte i det övergripande målet i Miljöutmaning 2016 om en minskning av energianvändningen på 10 procent jämfört med 2011. Givet att energianvändningen för kyla har ökat de senaste åren är detta anmärkningsvärt och kyla bör framöver inkluderas i beräkningar och målsättningar för energieffektivitet.

Locum använder fortfarande begreppet kWh/kvadratmeter förvaltad bruttoarea (BTA) och mäter inte energianvändningen i kWh/kvadratmeter BRA (bruksarea) som t.ex. övriga landsting/regioner använder i SKL:s jämförelser, detta försvårar jämförelser och kan förvilla så att SLL framstår som bättre än vad vi är.

Med utgångspunkt i ovanstående önskar vi svar på följande frågor:

- Avser alliansen att agera mer konkret när det gäller energiförbrukningen i landstingets fastigheter?

- Hur skapas tydliga incitament för hyresgästerna i landstingets fastigheter att bidra till energieffektiviseringar av verksamheten?

- Genomför Locum systematiskt Life Cycle Cost (LCC)-analyser av alla renoveringar och nybyggnationer?

- Hur säkerställs att landstinget och Locum hinner genomföra lagstadgad energikartläggning av hela fastighetsbeståndet till senast 5 december 2015?

- Om ovan nämnda energikartläggning inte hinner genomföras, vilket vitesbelopp riskerar då landstinget och/eller Locum att drabbas av?

- Med tanke på att kyla inte omfattas av det övergripande målet i Miljöutmaning 2016; Kommer kyla framöver inkluderas i beräkningar och målsättningar för energieffektivitet?

- När kommer Locum lämna begreppet kWh/kvadratmeter förvaltad bruttoarea (BTA) och anpassa sig till det begrepp som SKL använder för jämförelse mellan landsting/regioner: kWh/kvadratmeter BRA (bruksarea)?